

Omgaan met nieuwe functionaliteiten in de Mobiliteitsscan – procedure

Versie 4. 5-8-2020

Aanleiding

De Mobiliteitsscan is een online applicatie die gemeten en berekende verkeers **data** (auto, openbaar vervoer en fiets) ontsluit en met elkaar in verband brengt.

Bovendien biedt de Mobiliteitsscan de mogelijkheid om **aannames** te doen en hiermee het effect van maatregelen en diensten in kaart te brengen.

Het gaat dan om vragen zoals: wat is de huidige situatie, welke ontwikkelingen komen eraan, wat voor maatregelen zijn eventueel nodig, welke effecten zijn hiervan te verwachten? De Mobiliteitsscan ondersteunt verkeersprofessionals in dit proces. De scan geeft online inzicht in bereikbaarheid en laat visueel en cijfermatig de effecten van maatregelen zien. Zo draagt de scan effectief bij aan praktische en beleidsmatige verkeers- en mobiliteitsoplossingen. Meer informatie is te vinden op www.mobiliteitsscan-info.nl. De scan zelf is te vinden op www.mobiliteitsscan.nl.

Rijkswaterstaat – Water, Verkeer en Leefomgeving (RWS-WVL) is in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat – Directoraat-Generaal Mobiliteit (IenW – DGMO) verantwoordelijk voor het functioneel beheer van de Mobiliteitsscan. In deze rol is RWS-WVL continu bezig met het verbeteren van de kwaliteit. Dit betekent onder andere dat de continuïteit en beschikbaarheid gewaarborgd worden en de databronnen periodiek worden geactualiseerd. Daarnaast willen we – om het nut van het instrument te vergroten – dat het mogelijk is dat ideeën voor nieuwe functionaliteiten, afkomstig uit verschillende bronnen, kunnen leiden tot nieuwe ontwikkelingen waar zoveel mogelijk gebruikers wat aan hebben. Centraal daarbij staat dat de applicatie beheersbaar blijft.

Proces

Om het proces van doorontwikkeling van de scan gestructureerd te laten verlopen, zijn er twee processtromen gedefinieerd hoe een wens kan leiden tot een nieuwe functionaliteit.

Het voornaamste verschil tussen stroom 1 en 2 is dat bij stroom 1 vooraf een besluit wordt genomen of de nieuwe functionaliteit past binnen het toepassingsbereik van de Mobiliteitsscan en meerwaarde biedt. Veelal zullen I&W en/of RWS de regie hebben tijdens de ontwikkeling. Uitkomst van deze stroom is bijna zeker een nieuwe functionaliteit in de kern van de scan. Dit betekent dat de functionaliteit beschikbaar is voor alle gebruikers van de tool en de eigendomsrechten bij I&W liggen. I&W is ook verantwoordelijk voor het beheer van de kern.

Binnen stroom 2 is deze uitkomst onzekerder. Ontwikkelaars ontwikkelen op eigen initiatief of in opdracht van een overheid binnen de proeftuin van de Mobiliteitsscan. De proeftuin is niet beschikbaar voor alle gebruikers, maar slechts voor een beperkte groep en is voorzien van de disclaimer dat de kwaliteit niet gegarandeerd is. Eigendomsrechten van code voor functionaliteiten in de proeftuin liggen bij de ontwikkelaar. De ontwikkelaar is in principe ook zelf verantwoordelijk voor het beheer.

Ontwikkelingen in de proeftuin mogen geen invloed hebben op de kern van de Mobiliteitsscan. Andersom worden afspraken gemaakt over ontwikkelingen in de kern die invloed hebben op de functionaliteiten in de proeftuin. Uitgangspunt hierbij is dat ontwikkelingen in de kern niet op slot gezet kunnen worden door ontwikkelingen in de proeftuin.

Als een functionaliteit die ontwikkeld is in de proeftuin past binnen de scan en meerwaarde biedt, kan I&W alsnog besluiten de functionaliteit op te nemen in de kern van de scan.

Beide processtromen zijn hieronder geschetst.

Stroom 1.

Stap 1. Ideeën verzamelen

Ideeën kunnen komen vanuit:

- IenW- DGMo (opdrachtgever)
- RWS-WVL (functioneel beheerder)
- Supportdesk (applicatiebeheerder)
- Toepassers van de scan (IenW/RWS onderdelen, decentrale overheden, marktpartijen)
 - via de gebruikersgroep toepassers (2x per jaar); ideeën kunnen voorafgaand aan een bijeenkomst worden ingediend als reactie op de uitnodiging
 - via de functioneel beheerder (mobiliteitsscan@rws.nl)
- Ontwikkelaars
 - via de gebruikersgroep ontwikkelaars (1x per jaar); ideeën kunnen voorafgaand aan een bijeenkomst worden ingediend als reactie op de uitnodiging
 - via de functioneel beheerder (mobiliteitsscan@rws.nl)

Voor het indienen van ideeën is een standaardformulier beschikbaar (zie bijlage 1). Alle ideeën worden verzameld en door de Functioneel beheerder toegevoegd aan een overzicht van wensen en ideeën. Dit overzicht wensen is dynamisch en wordt constant bijgewerkt.

Stap 2. Voorselectie door Functioneel beheerder

De Functioneel beheerder maakt een voorselectie van de voorstellen op het overzicht. Met de applicatiebeheerder wordt overlegd om de technische haalbaarheid en risico's te inventariseren. In deze voorselectie hanteren we: "Ja, tenzij". Met andere woorden: alleen overduidelijk niet nuttige/haalbare voorstellen vallen in deze stap af.

Stap 3. Input van gebruikersgroep*

De gebruikersgroep levert aan de hand van de lijst met voorstellen input aan de Functioneel beheerder over:

- Nut en noodzaak van de voorstellen
- Gebruikers die behoefte en belang hebben bij de functionaliteit
- Mogelijke inhoudelijke uitwerkingen / functionele eisen
- Urgentie
- Risico's

Stap 4. Prioritering door Functioneel beheerder

De Functioneel beheerder prioriteert de wensenlijst op basis van de volgende criteria:

- Het past binnen de filosofie en toepassingsbereik van de scan
- Het past in de visie van I&W/RWS
- Input vanuit de gebruikersgroep (behoefte, toegevoegde waarde)
- Urgentie
- Beschikbare budget
- Beheersbaarheid
- Technische haalbaarheid / complexiteit
- Risico's
- Naleving van de Wet Markt en Overheid

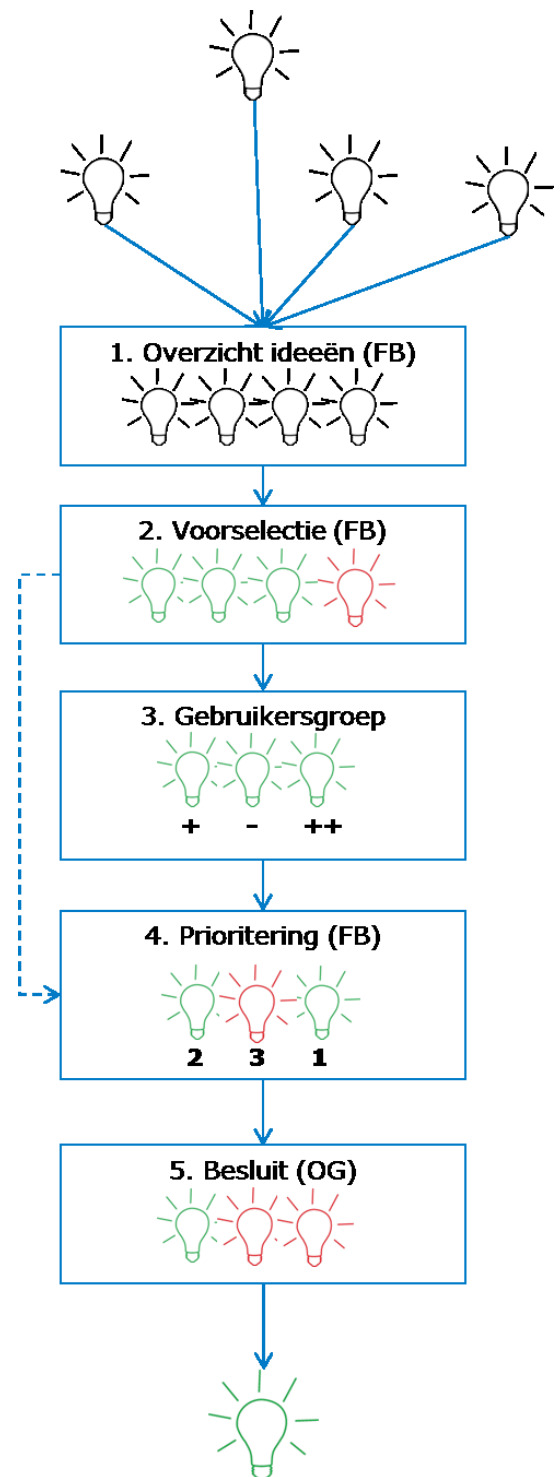
Stap 5. Besluit door de Opdrachtgever

I&W neemt als opdrachtgever een besluit over doorontwikkelingen op basis van:

- Het advies vanuit RWS
- De toepasbaarheid voor actuele beleidsvragen
- De ontwikkelingen van het gehele modelinstrumentarium van I&W – RWS.

Stap 6. Opdrachtverlening

Opdrachtverlening kan plaatsvinden door I&W of een andere (overheids)partij. In alle gevallen dienen in de opdracht kwaliteitseisen en voorwaarden te worden opgenomen voor doorontwikkeling binnen de Mobiliteitsscan.

Stap 7. Toegang tot Gitlab

Ontwikkelingen vinden plaats op een Gitlab-platform. RWS verleent toegang tot een of meerdere ontwikkelaars en legt het contact met de applicatiebeheerder.

Stap 8. Ontwikkeling

Stap 9. Kwaliteitstoets (inhoudelijk en softwarematig)

De kwaliteit van de ontwikkeling –zowel inhoudelijk als softwarematig - wordt getoetst door I&W/RWS en de applicatiebeheerder.

Stap 10. In beheer nemen en ingebruikname kern

Als de ontwikkeling voldoet aan de gestelde eisen wordt deze in beheer genomen en is deze beschikbaar voor alle gebruikers van de Mobiliteitsscan binnen de kern van de Mobiliteitsscan. De eigendomsrechten liggen bij I&W.

* RWS kan besluiten stap 3 over te slaan. In dit geval zal het voorstel zal binnen een maand worden besproken met I&W. I&W beslist of de doorontwikkeling kan plaatsvinden en wie de kosten van het beheer draagt.

Stroom 2.

Stap 1. Contact met Functioneel beheerder.

Ideeën voor ontwikkelingen in de proeftuin van de scan kunnen uit alle hoeken komen. Het kan onderdeel zijn van een overheidsopdracht aan een marktpartij of een marktpartij kan op eigen initiatief een functionaliteit willen toevoegen. Ook kennisinstellingen/universiteiten kunnen functionaliteiten toevoegen.

In alle gevallen bestaat stap 1 uit het invullen en indienen van het formulier in bijlage 1. Aan de hand van dit formulier worden de mogelijkheden en voorwaarden besproken met RWS.

Als het gaat om een eigen initiatief van een ontwikkelaar kan op verzoek een indicatie worden afgegeven hoe kansrijk het is dat de functionaliteit vanuit de proeftuin uiteindelijk alsnog wordt opgenomen in de kern van de Mobiliteitsscan. Voor deze inschatting worden dezelfde criteria gebruikt als in stap 2 t/m 5 van stroom 1.

Stap 2. Vastleggen afspraken

De kwaliteitseisen en voorwaarden om te ontwikkelen in de proeftuin van de Mobiliteitsscan worden vastgelegd. Deze stap is vergelijkbaar met 'stap 6: Opdrachtverlening' uit stroom 1 waarin ook de afspraken worden vastgelegd. Optioneel kan in deze stap worden vastgelegd onder welke voorwaarden de ontwikkelingen in een later stadium kunnen worden opgenomen in de kern van de Mobiliteitsscan.

Er worden extra afspraken gemaakt over het beheer van functionaliteiten in de proeftuin in relatie tot ontwikkelingen in de kern van de Mobiliteitsscan.

Stap 2. Toegang tot Gitlab

Ontwikkelingen vinden plaats op een Gitlab-platform. RWS verleent toegang tot een of meerdere ontwikkelaars en legt het contact met de applicatiebeheerder.

Stap 3. Ontwikkeling

Stap 4. Kwaliteitstoets (softwarematig)

De kwaliteit van de ontwikkeling –softwarematig – wordt getoetst door de applicatiebeheerder.

Stap 5. In gebruik nemen proeftuin

Als de ontwikkeling voldoet aan de gestelde eisen wordt deze beschikbaar in de proeftuinomgeving.

De nieuwe functionaliteit wordt in gebruik genomen door een selecte groep gebruikers. Deze gebruikers zijn op de hoogte dat ze gebruik maken van de proeftuin en de kwaliteit van de functionaliteit niet getoetst is door I&W/RWS.

De eigendomsrechten en het beheer liggen bij de ontwikkelaar van de code (in geval van eigen initiatief) en/of bij de opdrachtgever (als de ontwikkeling onderdeel uitmaakt van een overheidsopdracht).

Stap 6. Verzoek opname in kern Mobiliteitsscan

Gebruikers, ontwikkelaars en/of opdrachtgevers kunnen bij de functioneel beheerder (mobiliteitsscan@rws.nl) een verzoek indienen om de functionaliteit uit de proeftuin op te nemen in de kern van de Mobiliteitsscan.

Stap 7. Principebesluit door de Opdrachtgever

I&W neemt als opdrachtgever een principebesluit over doorontwikkelingen op basis van:

- Optioneel: Input vanuit de gebruikersgroep (zie stroom 1, stap 3)
- Advies vanuit RWS (zie stroom 1, stap 4)
- De inhoudelijke kwaliteit van de ontwikkeling
- De toepasbaarheid voor actuele beleidsvragen
- De ontwikkelingen van het gehele modelinstrumentarium van I&W – RWS.

Als I&W positief besluit wordt de functionaliteit opgenomen in de kern van de Mobiliteitsscan volgens de gemaakte afspraken in stap 2. Als in stap 2 geen afspraken zijn gemaakt over de voorwaarden waaronder de functionaliteit kan worden opgenomen in de kern zullen alsnog afspraken gemaakt worden alvorens de functionaliteit beschikbaar komt in de kern.

Stap 8. Kwaliteitstoets (inhoudelijk)

Voordat de functionaliteit definitief een plek krijgt in de kern van de Mobiliteitsscan vindt een inhoudelijke kwaliteitstoets plaats door I&W/RWS.

Stap 9. In beheer nemen en ingebruikname kern

De functionaliteit is beschikbaar voor alle gebruikers. De eigendomsrechten worden overgedragen aan I&W.

Bijlage 1. Standaardformulier toevoegen/wijzigen module Mobiliteitsscan

Titel

Geef de aanpassing een passende naam.

Klik of tik om tekst in te voeren.

Bestaande / nieuwe module

Geef aan of het een aanpassing aan een bestaande module betreft of een voorstel tot een geheel nieuwe module. Aanpassingen aan de kern van de Mobiliteitsscan, zoals bv aanpassingen in de toedelingsmethodiek, worden beschouwd als aanpassingen van een bestaande module.

- ☐ Aanpassing aan bestaande module, nl
- ☐ Voorstel voor nieuwe module

Modaliteit

Welke modaliteiten worden onderscheiden in de aanpassing? Een of meerdere keuze-opties mogelijk.

- ☐ Auto
- ☐ OV (zonder onderscheid in trein en BTM)
- ☐ Trein
- ☐ BTM
- ☐ Fiets
- ☐ N.v.t.

Soort module

Wat voor soort module betreft het? Analyse/effectmodule of maatregelmodule?

- ☐ Analysemodule
- ☐ Analyse- en effectmodule
- ☐ Maatregelmodule
- ☐ n.v.t.

Beschrijving

Geef een beschrijving van de functionaliteit. Wat kan de gebruiker met deze module analyseren? Welke maatregel kan de gebruiker nemen? Tip: schrijf deze tekst zo dat deze later gebruikt kan worden voor de gebruikersdocumentatie over de functionaliteit van de module.

Klik of tik om tekst in te voeren.

Datagebruik

Welke data worden gebruikt als invoer voor deze module? Zijn deze data al aanwezig in de Mobiliteitsscan c.q. kunnen deze geïmporteerd worden (zie www.mobiliteitsscan-info.nl/overige-pagina/brondata/brondata-importeren)?

Klik of tik om tekst in te voeren.

Invoer door gebruiker

Welke input wordt er verwacht van de gebruiker? M.a.w. welke keuzevelden komen beschikbaar in de linker kolom van de Mobiliteitsscan?

Klik of tik om tekst in te voeren.

Rekenregels en uitvoer

Welke bewerkingen vinden plaats binnen de module? Welke rekenregels worden gebruikt? Als bestaande rekenregels worden aangepast graag aangeven wat de aanpassing precies inhoudt. Welke data wordt eventueel gewijzigd door de module? Welke aannames worden er gedaan? Op welk aggregatieniveau vinden de berekeningen plaats?

Klik of tik om tekst in te voeren.

Kaartbeelden

Wat voor kaartbeelden levert de module op? Indien mogelijk graag screenshots of schetsen toevoegen. Anders een beschrijving van de output: aggregatieniveau, bollen, lijnen, eenheden, kleuren, tabellen etc. Als er sprake is van een effectmodule: wat ziet de gebruiker op de linker- en rechterkaart?

Klik of tik om tekst in te voeren.

Relatie met andere modules

Geef aan of er relaties/afhankelijkheden zijn met/van andere modules. Bijvoorbeeld de effecten van een maatregelmodule kunnen worden bekeken in module a, b en c.

Klik of tik om tekst in te voeren.

Toepassingen

Wat voegt de module toe voor de gebruiker? Voor welke toepassing zou hij de module kunnen gebruiken? Wie is de beoogde gebruiker? Is er een beleidsbehoefte geïdentificeerd?

Klik of tik om tekst in te voeren.

Code aanpassingen

Indien bestaande code aangepast moet worden, geef dan – indien mogelijk - hier aan om welke code het gaat. Toegang tot de code kan worden aangevraagd via mobiliteitsscan@rws.nl.

Klik of tik om tekst in te voeren.

Kostenraming

Geef een inschatting van de uren om de aanpassing door te voeren. Hou hierbij rekening met uren voor documenteren, afspraken voor doorontwikkeling in de Mobiliteitsscan (zie wiki in Gitlab; inloggegevens op te vragen via mobiliteitsscan@rws.nl) en overleg met de beheerder.

Klik of tik om tekst in te voeren.

Overige opmerkingen

Zijn er nog zaken die hierboven niet benoemd zijn maar wel van belang zijn?

Klik of tik om tekst in te voeren.